

Platform til sikring af godt vandmiljø og bæredygtigt landbrug i Limfjordsområdet

Platformen skal bidrage til udvikling og vidensspredning af lokalt tilpassede løsninger på landbrugets miljø- og klimaudfordringer i samarbejde mellem landbrug, konsulenttjenesten og lokale myndigheder til fremme for regionens udvikling.

Det samlede projekt består dels af en platform og dels af en række pilotprojekter. I nærværende ansøgning søges udelukkende midler til platformen, idet pilotprojekterne ansøges særskilt og enkeltvis.

Baggrund:

Omkring 2/3 af Danmarks samlede areal anvendes som led i landbrugs-produktionen. Det bidrager til at sætte naturen og den biologiske mangfoldighed under pres.

Samtidig er landbruget presset af finanskrisen og stramme rammevilkår.

Da det er vigtigt for det danske samfund at sikre såvel et godt miljø som en rentabel landbrugsproduktion er der behov for at finde løsninger, der i videst muligt omfang tilgodeser begge forhold, - dette har også været visionen i den tidligere regerings Grøn Vækst initiativ såvel som i den nuværende regerings initiativ med en Natur og Landbrugskommission, - ligesom det har været ideen i Aquarius projektet (fodnote om Aquarius), der har haft til formål at finde struktur for hvordan man lokalt kan finde win-win løsninger.

I forbindelse med høringen af udkastet til vandplan har såvel landbrug som kommuner peget på en række forhold, hvor de mener der er behov for bedre og mere lokalt tilpassede løsninger. Der er således behov for at udvikle og dokumentere en bredere vifte af veldokumenterede alternativer til at sikre et godt og rent vandmiljø. Samtidig står kommunerne med en stor udfordring ift. det videre arbejde hvor de skal udarbejde og gennemføre handleplaner der sikrer såvel målopfyldelse som en fortsat udvikling i deres kommuner (Grøn Vækst).

De nødvendige tiltag vil i betydeligt omfang påvirke og inkludere landbruget.

Et tæt samarbejde med landbruget om fælles vand, natur og bæredygtighedsprojekter vil være af afgørende betydning for at sikre en implementering som ikke sker på bekostning af landbruget. Et samarbejde vil kunne understøtte, at der skabes en win-win situation, hvor implementeringen af de nødvendige tiltag for at sikre en god økologisk tilstand samtidig er med til at fremme en bæredygtig udvikling af landbrugserhvervet.

”Det samlede projekt” har som mål:

- At sikre en god miljøtilstand
- At der fastholdes og etableres arbejdspladser i regionen
- At der sikres økonomisk vækst
- At der sikres liv i landdistrikterne

Ovenstående sikres ved bl.a. ved at landbruget og andre virksomheder i regionen sikres fortsat udvikling

Det samlede projekt har derfor følgende formål:

- At fremme gennemførelsen af tiltag, som forbedrer miljøtilstanden og nedsætter klimabelastningen i området
- Udvikle/afprøve/dokumentere nye tekniske løsninger/metoder til at sikre et godt miljø (natur, klima og vandmiljø)
- Få overblik over synergieffekter ved de forskellige tiltag – dvs. at løsninger kan have gevinster på flere områder; - et tiltag kan f.eks. have såvel klimamæssig som økonomisk positiv gevinst ligesom der kan være synergieffekter ift. til klimatilpasning og reduktion af klimapåvirkning
- Udvikle netværket som samarbejdsform mellem kommune, landmænd og lokale konsulenter herunder få fokus på gevinsten ved netværket, samt hvilke forudsætninger der skal være til stede for at det kan fungere, jfr. Aquarius
- Få overblik over hvilke lovgivningsmæssige rammer, som begrænser muligheder for anvendelse af de forskellige virkemidler, evt. foreslå ændringer/tilpasninger.

På den baggrund foreslås følgende koncept afprøvet i oplandet til Limfjorden.

Metode

Der skabes en fælles platform for udvikling, test og vidensspredning af metoder til sikring af miljøløsninger, der kan bidrage til at nå ovenstående mål.

Herunder er det særligt platformens formål:

- At opsamle erfaring fra piloterne med det formål at formidle "de gode historier" til øvrige piloter
- At opsamle erfaring fra piloterne med henblik på at formidle resultater til resten af erhvervet/samfundet/...
- Koordinere indsatsen mellem piloterne
- At støtte piloterne med faglig viden/rådgivning
- Facilitere og udvikle pilotprojekter i regionen
- Koordinere indsats med øvrige lignende tiltag i ind- og udland
- Undersøge muligheder for at udvikle og afprøve nye virkemidler til forbedring af vandmiljøet
- Afklare hvordan det kan sikres, at nye afprøvede og validerede virkemidler kan godkendes, således at de kan anvendes i næste vandplanperiode/sikres national forankring ?

I platformen vil der arbejdes/ gives støtte til at løsninger, der udvikles i piloterne bliver beskrevet, analyseret og vurderet på. Der vil således blive:

- regnet på miljøeffekter af tiltag (miljømæssigt i fjorden, miljømæssigt ved bedre kortlægning)
- Vurderet på klima- og natureffekter
- regnet på samlede økonomiske effekter
- Andre effekter?

Ovenstående vil bidrage til at de lokale løsninger bliver dokumenteret, så de fremadrettet kan anvendes andre steder

PILOTPROJEKTER

Der kan være forskellige typer af piloter fx lokale netværk eller projekter, som har til formål at udvikle tekniske løsninger til at forbedre miljøtilstanden. Pilotprojekterne skal dog for at kunne være med i "det samlede projekt" (1) leve op til formålet med dette.

Det samlede projekt er tænkt som værende rummeligt, således at pilotprojekter kan komme med, når der er ideer og interesse for det.

Der søges ikke om midler til konkrete piloter i dette projekt, men disse vil løbende blive ansøgt direkte.

Eksempler på aktuelle pilotprojekter.

Lokale netværk for bæredygtig landbrugsudvikling

I de kommuner, som ønsker det, etableres et netværk, hvor den enkelte kommune og landbruget i fællesskab afsøger lokalt tilpassede løsninger på forskellige problemstillinger i forhold til sikring af et mere bæredygtigt erhverv. Eksempler på indsatser, der arbejdes med i netværket er tiltag som:

- Reducerer klima- og miljøbelastningen
- Fastholder, etablerer og genopretter naturområder
- Fastholder og øger økologisk produktion
- Begrænser udledning af næringsstoffer til vandmiljøet

Prioritering af de enkelte formål kan være forskellig mellem de enkelte kommuner og der kan ligeledes være forskel på udformning af netværk.

Det er afgørende, at landbrugerne, den enkelte kommune og centrale eksperter inddrages i at finde løsningerne. Det er ligeledes vigtigt, at der foretages konsekvensvurderinger af indsatserne, herunder at der løbende følges op med en overvågning, der kan bidrage til at sikre at indsatsen optimeres set ud fra såvel miljømæssige som økonomiske perspektiver. Samtidig er det vigtigt, at den enkelte kommune involveres for at sikre synergi med andre interesser.

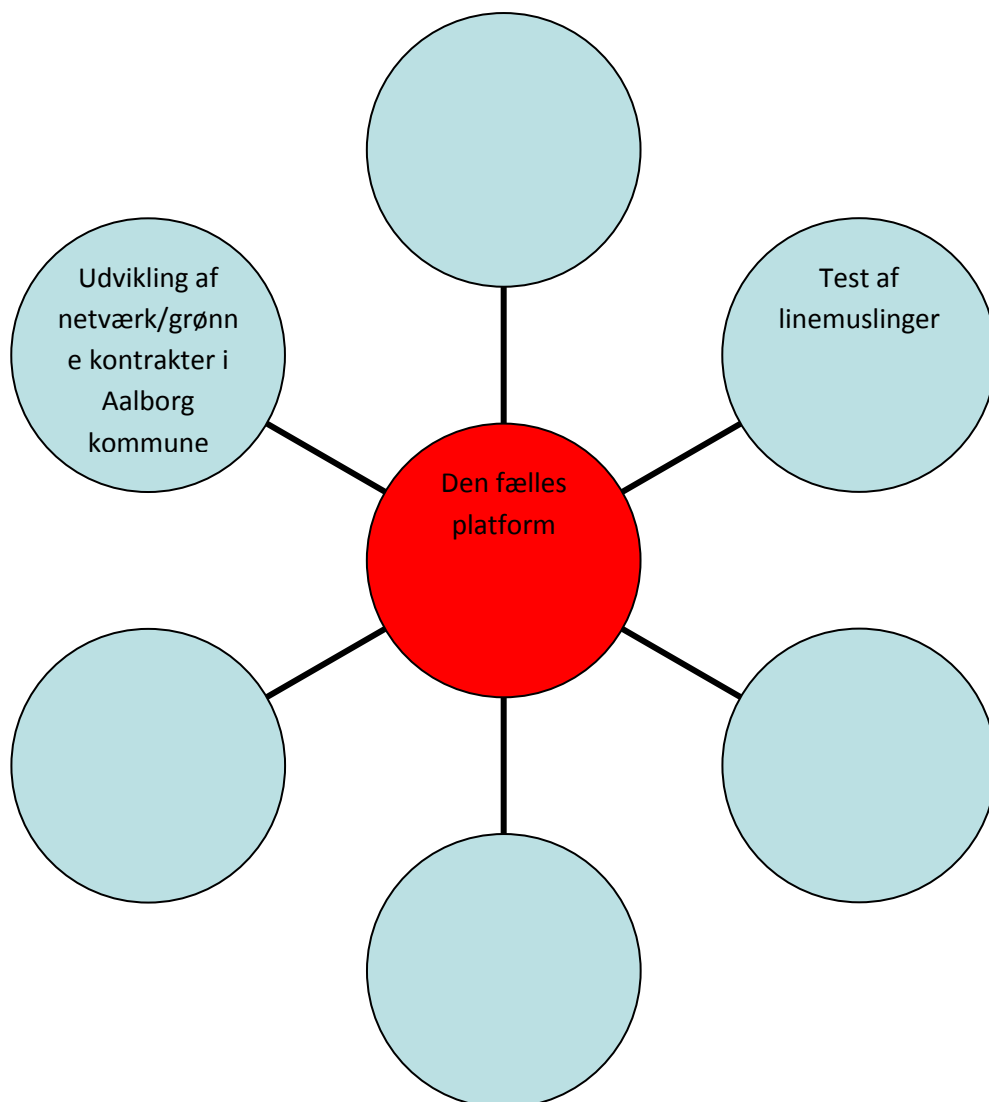
Linemuslinger

....

Sårbarhedskortlægning af arealer og bedriftsspecifikke handlingsplaner

Kortlægningen laves med henblik på at kunne iværksætte indsatser ift. vandmiljø, hvor det giver bedst mulig resultater med mindst mulig indsats. Herud fra laves handlingsplaner for de deltagende bedrifter med en bred vifte af løsningsmuligheder, der kan indpasses i den enkelte bedrift. Metoden med sårbarhedskortlægning og bedriftsspecifikke målrettede løsninger fra en bred vifte af virkemidler undersøges og demonstreres teoretisk.

Organisering:

Vigtigt punkt ! Vi tænker:

- *Det er vigtigt, at der er et fagligt fællesskab i mellem piloterne. De skal have behov for hinanden og for koordinering*
- *Der skal være en vis tidsmæssig sammenhæng/samtidighed*
- *Der skal være en betaling/overførsel af ressourcer fra piloter til platform for at sikre at de piloter, som "melder sig ind" virkelig har behov og vilje*

Vores bekymring går på, at der kan blive en uendelig koordineringsopgave for platformen, hvis piloterne trækker i 17 forskellige retninger og måske derudover satser på at kunne få ubegrænset hjælp til alverdens ting. Dette taler for meget klart definerede opgaver på platformen, imod taler piloternes meget forskellige behov....

Projektorganisering

I projektet kan man forestille sig følgende mulige aktører (bruttoliste der skal arbejdes videre med):

Aktører	Platformen	Pilot/ lokale dialogfora/netværk
Landmænd		x
Landbrugsrådgivningen i området		x
Kommunerne i området		x
Limfjordsrådet	x	
DHI (effekt af tiltag i fjordene)	x	
Århus Universitet – effektuvurderinger bredt	x	
Niras- transportmodel?	x	
Videncentret for landbrug	x	
KU-Life (FOI) - øknomieffekter	x	

Der skal tages stilling til organisering

Hvem er projektejere?

Hvem er ansøger ?

VFL og partnere – Projektskitse til opskalering af Aquarius

I projektet skal der være en styregruppe.

Styregruppen bør bestå af:

Rep. fra kommunerne – via Limfjordsrådet?

Rep. Fra landbruget

Centrale folk fra forskningen?

Rep. Fra piloterne ?

Økonomi

I de enkelte pakker og i overbygningen

Anden finansiering?

Tidsplan

start i efteråret

Tanken er at centret skal køre i lang tid fremover..
